

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Rakennusjärjestyksen uudistaminen 1.1.2025 voimaan tulevan rakentamislain mukaiseksi

20.3.2024

Lähtökohta

Rakennusjärjestys on rakentamislakia (RakL 751/2023), maankäyttö- ja rakennuslakia (MRL 132/1999), 1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölakia, maankäyttö- ja rakennusasetusta (MRA 895/1999) ja kunnan kaavoja täydentävä asiakirja. Sen tehtävänä on antaa paikallisista oloista johtuvia määräyksiä, jotka toimivat suunnitelmallisen ja sopivan rakentamisen ohjeena alueella (RakL 17 §). Rakennusjärjestys osoittaa kaupungin tavoitteet ja vaatimukset rakentamiselle ja antaa muita sääntöjä täydentävää tietoa rakentajille ja suunnittelijoille. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kunnassa tulee olla rakennusjärjestys (MRL 14 §). Rakennusjärjestyksen määräykset voivat olla erilaisia kunnan eri alueilla.

Ylöjärven kaupunki on ryhtynyt uudistamaan rakennusjärjestystä. Uudistamisen tavoitteena on rakennusjärjestyksen ajantasaistaminen 1.1.2025 voimaantulevan rakentamislain mukaiseksi. Rakennusjärjestystä valmistellaan ennen rakentamislain voimaantuloa, joten osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyt toteutetaan maankäyttö- ja rakennuslain säädösten mukaisesti 1.1.2025 asti. Uuden rakentamislain mukaisen rakennusjärjestyksen tulee olla voimassa 1.1.2027 mennessä (RakL 28 §).

Uudella rakennusjärjestyksellä korvataan 1.1.2022 voimaan tullut Ylöjärven kaupungin rakennusjärjestys.

Rakennusjärjestyksen tavoite ja tehtävät

1.1.2025 voimaan tuleva Rakentamislaki edellyttää rakennusjärjestyksen muuttamista.

Rakentamislain ja alueidenkäyttölain kunnille ja niiden viranomaistoimintaan aiheuttamat muutokset ovat kokonaisuutena huomattavat.

Rakentamislain 17.1 §:n mukaan jokaisessa kunnassa on oltava rakennusjärjestys.

Rakennusjärjestyksen määräykset voivat olla erilaisia kunnan eri alueilla. Rakennusjärjestyksessä voidaan antaa paikallisista oloista johtuvat suunnitelmallisen ja sopivan rakentamisen, kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamisen sekä hyvän elinympäristön toteutumisen ja säilyttämisen kannalta tarpeelliset määräykset. Rakennusjärjestyksen määräykset eivät saa olla kiinteistönomistajille tai muulle oikeuden haltijalle kohtuuttomia (RakL 17.2 §).

Rakennusjärjestyksen määräykset voivat koskea rakennuspaikkaa ja muita alueita, rakennuksen kokoa ja sen sijoittamista, rakennuksen sopeuttamista ympäristöön, rakentamistapaa, istutuksia, aitoja ja muita rakennusta pienempiä rakennuskohteita, rakennetun ympäristön hoitoa, vesihuollon järjestämistä, suunnittelutarvealueen määrittelemistä sekä muita niihin rinnastettavia paikallisia rakentamista koskevia seikkoja (RakL 17.3 §).

Rakennusjärjestyksessä voidaan myös osoittaa suunnittelutarvealueeksi alue, jolla sen sijainnin vuoksi on odotettavissa suunnittelua edellyttävää yhdyskuntakehitystä tai jolla erityisten ympäristöarvojen tai ympäristöhaittojen vuoksi on tarpeen suunnitella maankäyttöä.

Rakennusjärjestyksen määräys alueen osoittamisesta suunnittelutarvealueeksi on voimassa enintään 10 vuotta kerrallaan. (MRL 16.3 §, 1.1.2025 lähtien alueidenkäyttölaki)

Kunta voi rakennusjärjestyksessä määrätä, että rakentamislupaa ei kunnassa tai sen osassa tarvita rakentamislain 42.2 §:ssä tarkoitettuun rakentamishankkeeseen, jos rakentamishanketta voidaan pitää vähäisenä.

Lisäksi kunta voi osoittaa rakennusjärjestyksessä ne alueet ja edellytykset, joilla vapaa-ajan-asunnon muuttaminen pysyvään asuinkäyttöön ei edellytä poikkeamislupaa eikä suunnittelutarvealuetta koskevien sijoittamisen edellytysten tarkastelua ennen rakentamisluvan myöntämistä (RakL 18 §).

Rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä ei saa soveltaa, jos yleis- tai asemakaavassa taikka Suomen rakentamismääräyskokoelmassa julkaistussa määräyksessä määrätään asiasta toisin (RakL 17.4 §).

Nykyinen rakennusjärjestys toimii sisällöllisenä pohjana muutokselle. Ennakkoon saadun tiedon mukaan Kuntaliitto tulee hankkeen aikana julkaisemaan rakennusjärjestyksen uuden mallirungon, jonka soveltuvuutta arvioidaan muutostyön yhteydessä.

Vaikutusten arviointi

Rakennusjärjestysmuutokseen sisältyy vaikutusten arviointi, jonka tarkoituksena on selvittää ennakolta tarpeellisessa määrin rakennusjärjestyksen muutoksen toteuttamisen aiheuttamia ympäristövaikutuksia.

Vaikutuksia arvioidaan muutostyön ajan osana prosessia. Arvioitavia vaikutuksia ovat esimerkiksi yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön, maisemaan ja luonnon ympäristöön kohdistuvat merkittävät vaikutukset. Vaikutuksia arvioidessa käytetään vertailukohtana nykyistä rakennusjärjestystä.

Osallisten esittämät näkemykset huomioidaan vaikutusten arviointityössä.

Rakennusjärjestysmuutoksen vaikutuksia arvioidaan alla olevan jaottelun mukaan.

- vaikutukset lainsäädännöstä
- kaupunkikuvalliset ja arkkitehtoniset vaikutukset
- viranomaisohjausvaikutukset
- turvallisuusvaikutukset
- ympäristövaikutukset
- energiataloudelliset vaikutukset
- vaikutukset asuinympäristön viihtyisyyteen
- taloudelliset vaikutukset

Rakennusjärjestyksen uudistamisen selostuksessa esitetään johtopäätökset ja tiivistelmät selvityksistä ja arvioidaan keskeisiä vaikutuksia.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin rakennusjärjestys saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (MRL 62 §).

- kaupungin asukkaat, maanomistajat ja hallinto-oikeuden omistajat
- kaupungissa toimivat yritykset, yhteisöt, yhdistykset, seurakunnat ja järjestöt, joita ovat muun muassa omakoti- ja luonnonsuojeluyhdistykset
- kaupungin eri asiantuntijat ja luottamuselimet
- naapurikunnat

Viranomaisyhteistyö järjestetään lausuntomenettelyinä. Osallisia ovat myös ne viranomaistahot ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

- Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Aluehallintovirasto
- TUKES
- Väylävirasto (rautatiet ja vesialueet)
- Puolustusvoimat
- Pirkanmaan Pelastuslaitos

- Pirkanmaan maakuntamuseo
- Tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, energiayhtiöt
- Pirkanmaan liitto
- Terveystieteiden tutkimuskeskus

Kunnan sisäiset:

- Ylöjärven Vesi Oy

Luettelot ovat suuntaa antavia ja niitä tarkastellaan laatimisen aikana.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan rakennusjärjestystä valmisteltaessa on soveltuvin osin noudatettava mitä MRL 62 §:ssä säädetään vuorovaikutuksesta ja MRL 65 §:ssä ehdotuksen asettamisesta julkisesti nähtäville.

Rakennusjärjestyksen lähtökohdista ja tavoitteista valmisteltaessa tiedotetaan ja vuorovaikutusmenettely järjestetään niin, että osallisilla on mahdollisuus osallistua rakennusjärjestyksen valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua mielipiteensä asiasta.

Tiedottaminen

Rakennusjärjestystä valmisteltaessa on soveltuvin osin noudatettava mitä MRL 62 §:ssä säädetään vuorovaikutuksesta ja MRL 65 §:ssä kaavaehdotuksen asettamisesta julkisesti nähtäville. Rakennusjärjestyksen laatimisprosessi siis etenee pitkälti samanlaisen vaiheistuksen kautta kuin kaavahankkeet.

Työn etenemisestä tiedottaminen

Rakennusjärjestyksen päivityksen vireille ja nähtäville tuloista sekä hyväksymisestä ilmoitetaan kuulutuksella Kurun lehdessä, UutisOivassa ja Ylöjärven sanomissa, kaupungin ilmoitustaululla ja Internetissä kaupungin kotisivuilla www.ylojarvi.fi.

Palautteen antaminen

Osalliset voivat antaa palautetta useassa eri vaiheessa, jotka on lueteltu alla olevassa työohjelmassa. Nähtävillä olojen aikana materiaaleihin voi tutustua kaupungin kotisivuilla sekä Kaupungintalolla, osoitteessa Kuruntie 14. Kirjalliset palautteet osoitetaan Ylöjärven kaupunki /Ympäristölautakunta, PL 22, 33470 Ylöjärvi tai sähköisesti osoitteeseen rakennusvalvonta(at)ylojarvi.fi. Lisätietoja rakennusjärjestyksen päivityksestä antaa johtava rakennustarkastaja Johanna Venäläinen.

Päätöksenteko ja alustava aikataulu

Päivitystyön käynnistäminen, tammikuu 2024

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatiminen
- Ympäristölautakunta: vireilletulosta päättäminen sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman hyväksyminen
- Vireilletulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta kuuluttaminen. Osallisilla on mahdollisuus esittää kirjallisesti mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Valmisteluvaihe, alkuvuosi 2024

- Tutkitaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute
- Laaditaan rakennusjärjestysluonnos
- Rakennusjärjestysluonnos käsitellään ympäristölautakunnassa, joka päättää nähtäville asettamisesta.
- Valmisteluaineistosta on mahdollisuus esittää mielipiteitä nähtävillä oloaikana.

Ehdotusvaihe, syyskuu 2024

- Valmisteluvaiheen palautteen koostaminen vuorovaikutusraportiksi

- Rakennusjärjestysehdotuksen laatiminen
- Ympäristölautakunta: rakennusjärjestysehdotuksen nähtäville asettamisesta päättäminen
- Rakennusjärjestysehdotuksen kuuluttaminen nähtäville. Osallisilla ja kaupunkilaisilla on mahdollisuus tehdä muistutus rakennusjärjestysehdotuksesta nähtävillä oloaikana. Osallisilta viranomaisilta ja yhteistyötahoilta pyydetään luonnoksesta tarvittaessa lausunnot.
  - Viranomaisneuvottelun pitäminen tarvittaessa

Hyväksymisvaihe, alkuvuosi 2025

- Ehdotusvaiheen palautteen koostaminen vuorovaikutusraportiksi
- Mahdolliset vähäiset tarkistukset rakennusjärjestysehdotukseen
- Ympäristölautakunta: rakennusjärjestyksen hyväksymisen esittäminen kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle
- Valtuusto: rakennusjärjestyksen hyväksymisestä päättäminen.
- Hyväksymispäätöksestä lähetetään tieto muistutuksen tekijöille.
- Valitusaika päätöksestä, 30 päivää

Yhteystiedot

Valmistelua hoitaa rakennusvalvonta

Johtava rakennustarkastaja Johanna Venäläinen, johanna.venalainen(at)ylojarvi.fi ,
p.040 168 5784

Mielipiteiden, muistutusten ja lausuntojen toimitus ympäristölautakunnalle:

rakennusvalvonta(at)ylojarvi.fi

Ylöjärven kaupunki / ympäristölautakunta

PL 22

33470 Ylöjärvi

Materiaali nähtävillä:

Kaupungintalo, Kuruntie 14, Ylöjärvi.